

УДК 336.13:338.24

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-14>**Мельник Б.Ю.**доктор філософії зі спеціальності 051 “Економіка”,
доцент кафедри менеджменту*Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Приватного акціонерного товариства "Вищий навчальний заклад
"Міжрегіональна Академія управління персоналом"*ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8861-0107>**Кушнеренко С.М.**

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

*Навчально-науковий інститут управління, економіки та бізнесу
Приватного акціонерного товариства "Вищий навчальний заклад
"Міжрегіональна Академія управління персоналом"*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7332-292X>**Левковська Т.А.**

старший викладач кафедри вищої математики

*Національний авіаційний університет*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7433-5968>**Melnyk Bogdan, Kushnerenko Serhii***Educational Institute of Management, Economy and Finance**Private Joint-Stock Company "Higher education institution**"Interregional Academy of Personnel Management"***Levkovska Tetyana***National Aviation University*

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЦИФРОВУ ЕКОНОМІКУ

INTERNATIONAL EXPERIENCE OF STATE REGULATION OF INVESTMENTS IN THE DIGITAL ECONOMY

Стаття присвячена актуальній проблемі щодо узагальнення міжнародного досвіду державного регулювання інвестицій в цифрову економіку з метою його адаптації до сучасних реалій розвитку України. Обґрунтовано зміст дефініцій «цифрова економіка» та «цифрові інвестиції». Проведений аналіз контент-аналіз нормативно-правового регулювання ЄС щодо формування безпечного цифрового середовища в Європі. Розкрито інструменти та програми інвестицій ЄС в цифрову економіку в рамках Довгострокового бюджету ЄС (МФФ), це – програма «Цифрова Європа»; інструмент Об'єднуючий Європейський Цифровий центр; довгострокова програма Горизонт Європа, Креативна Європа МЕДІА та Охорона здоров'я. Обґрунтовано внесок програми «Цифрова Європа» у цифрову трансформацію сфер суспільного інтересу та промисловості країн ЄС та участь у цій програмі України за напрямками: високопродуктивний комп'ютинг; штучний інтелект; цифрові навички й використання технологій в економіці та суспільстві.

Ключові слова: міжнародний досвід, інвестиції, цифрова економіка, цифрові інвестиції, державне регулювання.

The article is devoted to the actual problem of summarizing the international experience of state regulation of investment in the digital economy in order to adapt it to the modern realities of Ukraine's development. The content of the definitions of " digital economy "as an economic activity that depends on the use of digital resources or is enhanced by it, including digital technologies, infrastructure, services and data, and" digital investment " as an investment that uses technology as the main lever to achieve the expected results and benefits, including changing the way people and businesses interact with the government; improving the efficiency and effectiveness of government activities, also through automation. The content analysis of the EU regulation on the formation of a secure digital environment in Europe was carried out, as follows: Directive 2000/31 / EC of the European Parliament and of the Council on certain legal aspects of Information Society services, in particular e-commerce, in the Internal Market; Directive (EU) 2016/2102 of the European Parliament and of the Council on the accessibility of websites and mobile applications of public sector bodies; the political program until 2030 "the path to the digital decade";

the digital services regulatory package, which includes two regulatory acts—the Digital Services Act (DSA) and the Digital Market Act (DMA); the European Declaration on digital rights and principles of the digital decade. The tools and programs of EU investment in the digital economy within the framework of the EU long – term budget (IFF) are disclosed: the Digital Europe Program; the Connecting Europe Facility (Digital); The Horizon Europe long-term program and two programs – Creative Europe Media and EU4 health. The contribution of the Digital Europe Program to the digital transformation of the spheres of public interest and industry of the EU countries and participation in this program of Ukraine in the following areas: high-performance computing; artificial intelligence; digital skills and the use of technologies in the economy and society, for which 6 billion euros have been allocated, is justified.

Key words: international experience, investment, digital economy, digital investment, state regulation.

Постановка проблеми. Економіка країн Європи стикається з багатовимірною трансформацією – енергетичний перехід, демографічні зміни, геополітична динаміка, платформна економіка, адміністративна модернізація, впровадження інноваційних бізнес-моделей, що пов'язано з найбільшою соціальною трансформацією – цифровізацією.

У документах ОЕСР цифрову економіку визначено як економічну діяльність, яка залежить від використання цифрових ресурсів або посилюється за рахунок цього, включаючи цифрові технології, інфраструктуру, послуги та дані [1]. Це стосується всіх виробників і споживачів, включаючи уряд, які використовують ці цифрові ресурси у своїй економічній діяльності. Цифрова економіка створює нові можливості для зростання та добробуту, але також передбачає виклики для багатьох політичних спільнот, у тому числі для міжнародних інвестицій.

Цифрові інвестиції – це інвестиції, які використовують технології як основний важіль для досягнення очікуваних результатів і переваг, що включає зміну способу взаємодії людей і бізнесу з урядом; підвищення ефективності та результативності діяльності урядів, також шляхом автоматизації.

В умовах сучасних викликів, породжених також війною в Україні, компанії, особливо українські, стикаються з дедалі більшими перешкодами, щоб зробити істотні інвестиції у власну цифровізацію. Водночас підприємствам стає все важче отримати фінансування для проектів цифровізації. Отже, щоб пом'якшити фінансові проблеми, необхідно надати додаткові цільові фінансові стимули для реалізації проектів цифровізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми цифрової трансформації економічної діяльності привертають увагу багатьох вітчизняних науковців таких, як: Р. Лупак, Т. Штець, О. Пришляк [2], О. Власенко, В. Якобчук, Л. Симоненко І. [3], Ю. Корнєєва [4], Т. Штець [5], Д. Котелевець [6] тощо. Ними розглянуто інституціональні аспекти державного регулювання розвитку цифрової економіки України, цифрова трансформація механізму державного регулювання національної економіки в умовах ринку, теоретико-методологічні засади становлення системи державного регулювання інвестиційної діяльності крізь призму еволюційного розвитку економічної думки, світовий досвід впровадження механізмів державного регулювання розвитку сектора цифрової економіки тощо. Наразі інструменти регулювання інвестицій в цифрову економіку на рівні ЄС, на яких ґрунтується законодавство європейських країн, недостатньо розкрито.

Формулювання завдання дослідження. Метою даного дослідження є узагальнення міжнародного

досвіду державного регулювання інвестицій в цифрову економіку з метою його адаптації до сучасних реалій розвитку України. В роботі було використано сучасні методи наукових досліджень, зокрема: узагальнення, статистичного спостереження, контент-аналіз.

Виклад основного матеріалу дослідження. Країни ЄС активно залучають інвестиції в цифровізацію з метою підвищення продуктивності, забезпечення конкурентоспроможності та підтримки сталого економічного зростання. Наразі цифрова економіка є не лише основним рушієм зростання та інновацій, але й головним пріоритетом для заохочення інвестицій.

Цифрова трансформація є ключовим елементом економічного розвитку та стратегічної автономії ЄС. Щоб підготувати суспільства та економіку до епохи цифрових технологій, ЄС намагається створити безпечне цифрове середовище для громадян і компаній, яке є інклюзивним і доступним для всіх. Це означає досягнення цифрової трансформації при дотриманні цінностей ЄС і забезпеченні основних прав і безпеки громадян, одночасно зміцнюючи цифровий суверенітет Європи.

Законодавство європейських країн щодо цифрової трансформації базується на нормативно-правових актах ЄС, тому воно дуже схоже між собою або повністю ідентичне.

Одним із перших документів ЄС є Директива 2000/31/ЄС Європейського Парламенту та Ради про певні правові аспекти послуг інформаційного суспільства, зокрема електронної комерції, на внутрішньому ринку («Директива про електронну комерцію») [7].

Директива ґрунтується на принципах внутрішнього ринку ЄС, зокрема свободи заснування та свободи надання послуг, а також положеннях про гармонізацію національного законодавства. У ній зазначено, що фрагментарність національного законодавства може створювати перешкоди розвитку інформаційного суспільства, а також не забезпечувати належного захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб. Отже, необхідно не лише гармонізувати чинне законодавство у сфері електронної торгівлі, а й забезпечити однакове правове регулювання цієї сфери [7].

У Директиві (ЄС) 2016/2102 Європейського Парламенту та Ради про доступність веб-сайтів і мобільних додатків органів державного сектору визначена необхідність наближення національних заходів на рівні ЄС на основі узгоджених вимог щодо доступності для веб-сайтів і мобільних додатків органів державного сектору для того, щоб не допускати фрагментацію внутрішнього ринку. Отже, це дозволить зменшити невизначеність для розробників і сприятиме сумісності [8]. Директива розширила вимоги щодо доступності

на більше коло суб'єктів права, продуктів і послуг. Так, її положення мають однаково застосовуватися до суб'єктів господарювання державного та приватного секторів; акт охоплює продукти та послуги, визначені як найважливіші для осіб з інвалідністю, наразі раніше до цих продуктів та послуг висувалися неоднакові вимоги щодо доступності в різних країнах ЄС. «Середовище, в якому продукти та послуги є більш доступними, сприяє більш інклюзивному суспільству та полегшує незалежне життя людей з обмеженими можливостями» [9] (табл. 1).

9 березня 2021 року Європейська Комісія прийняла Повідомлення «Цифровий компас 2030: європейський шлях для цифрового десятиліття» («Повідомлення про цифровий компас»), де представлено бачення, цілі та шляхи успішної цифрової трансформації Європейського Союзу до 2030 року. Ця трансформація також має вирішальне значення для досягнення переходу до кліматично нейтральної, замкнутої та стійкої економіки. Амбіція ЄС полягає в тому, щоб стати цифровою суверенною Європою у відкритому та взаємопов'язаному світі та проводити цифрову політику, яка дає людям і підприємствам можливість отримати зосереджене на людині, стійке та процвітаюче цифрове майбутнє.

Це включає усунення вразливостей і залежностей, а також прискорення інвестицій (див. табл. 1).

Політична програма до 2030 року «Шлях до цифрового десятиліття» спрямована на те, щоб Європейський союз досяг своїх цілей і завдань щодо цифрової трансформації суспільства і економіки відповідно до цінностей Європейського Союзу, зміцнюючи цифрове лідерство і просуваючи орієнтовану на людину, інклюзивну і стійку цифрову політику, що розширює можливості громадян і бізнесу. Мета полягає в тому, щоб забезпечити цифрову трансформацію ЄС шляхом створення чіткого, структурованого і спільного процесу для досягнення такого результату.

З цієї метою у Програмі встановлено конкретні цифрові цілі, яких Союз в цілому має досягти до кінця десятиліття, як це було вперше визначено в Комунікації «Цифровий компас». Цифрові цілі на 2030 рік базуються на чотирьох головних моментах: цифрові навички, цифрова інфраструктура, цифровізація бізнесу та державних послуг. Для забезпечення спільного досягнення ЄС своїх цілей була сформована нова структура управління з державами-членами через механізм щорічної співпраці між інституціями Союзу та державами-членами [10].

Таблиця 1

Нормативно-правове регулювання ЄС щодо формування безпечного цифрового середовища в Європі

Нормативно правові акти	Зміст документа
Директива 2000/31/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 8 червня 2000 року про певні правові аспекти послуг інформаційного суспільства, зокрема електронної комерції, на внутрішньому ринку («Директива про електронну комерцію»)	Директива спрямована на забезпечення високого рівня правової інтеграції держав Співтовариства з тим, щоб сформувати реальну зону без внутрішніх кордонів для обміну інформаційними послугами та отримання переваг для електронної комерції від внутрішнього ринку і в межах Співтовариства.
Директива (ЄС) 2016/2102 Європейського Парламенту та Ради від 26 жовтня 2016 року про доступність веб-сайтів і мобільних додатків органів державного сектору	Директива має на меті забезпечити більшу доступність веб-сайтів і мобільних додатків органів державного сектору на основі спільних вимог щодо доступності.
Директива (ЄС) 2019/882 Європейського Парламенту та Ради від 17 квітня 2019 року про вимоги до доступності продуктів і послуг	Директива сприяє належному функціонуванню внутрішнього ринку шляхом наближення законів, нормативних актів та адміністративних положень держав-членів щодо вимог доступності для певних продуктів і послуг шляхом усунення та запобігання перешкод для вільного пересування певних доступних продуктів і послуг, що виникають через відмінні вимоги щодо доступності в державах-членах.
Документ 52021PC0574 Рішення Європейського Парламенту та Ради про заснування Політичної програми до 2030 року «Шлях до цифрового десятиліття»	Мета полягає в тому, щоб забезпечити цифрову трансформацію ЄС шляхом створення чіткого, структурованого і спільного процесу для досягнення цифрової трансформації суспільства і економіки відповідно до цінностей ЄС
Регламент (ЄС) 2022/2065 Європейського парламенту та Ради від 19.10.2022 про єдиний ринок цифрових послуг та внесення змін до Директив (ЄС) 2000/31 (Закон про цифрові послуги)	Закон спрямований на створення безпечного, передбачуваного та надійного онлайн-середовища шляхом встановлення гармонізованих вимог щодо надання посередницьких послуг на єдиному ринку ЄС
Регламент (ЄС) 2022/1925 Європейського Парламенту та Ради від 14.09. 2022 про конкурентні та чесні ринки в цифровому секторі та про внесення змін до Директив (ЄС) 2019/1937 та (ЄС) 2020/1828 (Закон про цифрові ринки)	Метою закону є забезпечення вищого рівня конкуренції на європейських цифрових ринках, запобігаючи зловживанню великими компаніями своєю ринковою владою та дозволяючи новим гравцям виходити на ринок.
Європейська декларація про цифрові права та принципи цифрового десятиліття (15.12. 2022)	Метою декларації є визначення прав громадян у цифровому просторі та розробка основи принципів, які ЄС та його країни-члени зобов'язуються підтримувати в рамках цифрової трансформації

Джерело: побудовано автором на основі [7–13]

Щоб досягти цифрових цілей і цілей сталого розвитку, Європейська Комісія ініціювала запуск багатонаціональних великомасштабних проектів, які жодна держава-член не в змозі розробити самостійно. Ці проекти можуть поєднати інвестиції з бюджету ЄС, у тому числі з Фонду відновлення та стійкості, держав-членів та приватного сектору.

Комісія визначила початковий список багатонаціональних проектів. Цей список включає сфери для інвестицій, такі як інфраструктура даних, процесори з низьким енергоспоживанням, зв'язок 5G, високопродуктивні обчислення, безпечний квантовий зв'язок, державне управління, блокчейн, центри цифрових інновацій, цифрові навички та кібербезпека.

Європейська рада наголосила на важливості цифрової трансформації для відновлення, процвітання, безпеки та конкурентоспроможності ЄС, а також запропонувала Комісії розширити інструментарій політики Європейського Союзу для цифрової трансформації як на рівні Європейського Союзу, так і на національному рівні та використовувати всі доступні інструменти від промислової, торговельної та конкурентної політики, кваліфікації та освіти, наукової та інноваційної політики та інструменти довгострокового фінансування для сприяння цифровій трансформації [10].

У 2022 році ЄС схвалив комплексний регуляторний пакет «Цифрові послуги», що є частиною політичної програми «Цифрова стратегія для Європи». Пакет містить два нормативно-правових акти – Закон про цифрові послуги (DSA) та Закон про цифровий ринок (DMA), які спрямовані на регулювання цифрового простору країн ЄС, що передбачає:

1. Сформувати безпечніший цифровий простір, у якому захищені основні права всіх користувачів цифрових послуг ЄС.

2. Забезпечити рівні умови для сприяння інноваціям, зростанню та конкурентоспроможності як на єдиному європейському ринку, так і на світовому.

Закон про цифрові послуги був прийнятий Європейським Парламентом та Європейською Радою 23 квітня 2022 року, закон набув чинності 16 листопада 2022 року [11]. Він доповнив і оновив частини Директиви про електронну комерцію [7]. Закон передбачає уніфіковані горизонтальні правила належної перевірки та виключення відповідальності для посередницьких послуг (таких як онлайн-платформи) і призначений для сприяння безпечному, передбачуваному та надійному онлайн-середовищу та безперервному функціонуванню внутрішнього ринку Євро-союзу для посередницьких послуг [11]. З 17 лютого 2024 року правила Акту із цифрових послуг, який регулює діяльність Інтернет-платформ та норми захисту споживачів у цій сфері, поширилися на всі онлайн-платформи ЄС.

Закон про цифрові ринки (DMA) прийнятий Європейським парламентом і Радою 14 вересня 2022 року та набрав чинності 1 листопада 2022 року вступив в силу з 2 травня 2023 року. Закон є одним із перших регуляторних інструментів для комплексного регулювання повноважень найбільших цифрових компаній. Цей закон доповнює законодавчий акт про конкуренцію та обмежує владу домінуючих цифрових компаній, але не змінює правила конкуренції ЄС, які продовжують застосовуватися в повному обсязі [12].

5 грудня 2022 року ЄС прийняла Європейську декларацію про цифрові права та принципи як частину стратегії «Цифровий компас 2030: європейський шлях для цифрового десятиліття». Метою декларації є визначення прав громадян у цифровому просторі та розробка основи принципів, які ЄС та його країни-члени зобов'язуються підтримувати в рамках цифрової трансформації.

15 грудня 2022 року президенти Ради ЄС, Європейського парламенту та Комісії підписали Європейську декларацію про цифрові права та принципи цифрового десятиліття. Мета полягає в тому, щоб забезпечити досягнення ЄС цілей щодо цифрової трансформації відповідно до його цінностей і повідомлення Комісії «Цифровий компас 2030: європейський шлях вперед для цифрового десятиліття».

Декларація про цифрові права та принципи представляє зобов'язання ЄС щодо безпечної, безпечної та сталої цифрової трансформації, яка ставить людей у центр, відповідно до основних цінностей та основних прав ЄС. Принципи гуртуються на 6 напрямках: забезпечення пріоритетності людей та їхніх прав в процесі цифрової трансформації; підтримка солідарності та інклюзивності; забезпечення свободи вибору в Інтернеті; сприяння участі в цифровому громадському просторі; підвищення безпеки та розширення можливостей окремих осіб; сприяння стійкості цифрового майбутнього [13].

Отже, ЄС прийняв сучасну правову базу, яка сприяє безпеці користувачів в Інтернеті, встановлює управління із захистом основних прав на першому місці та підтримує справедливе та відкрите середовище онлайн-платформи.

Підтримуючи дослідження та інновації в галузі оцифрування/цифрових технологій, Європейська комісія робить важливий внесок у вирішення нагальних соціальних проблем та прокладає шлях до більш екологічного та стійкого майбутнього. Довгостроковий бюджет ЄС, також відомий як багаторічна фінансова рамка (МФФ) становить 1,21 трильйона євро та включає такі інструменти та програми фінансування, як:

Програма «Цифрова Європа» (The Digital Europe Programme) – це перша програма ЄС, яка спрямована на прискорення відновлення та стимулювання цифрової трансформації Європи. Програма вартістю 7,6 мільярда євро (у поточних цінах) є центральною програмою для цифрових технологій довгострокового бюджету ЄС (МФФ) і охоплює 2021–2027 роки. Вона спрямована на фінансування проектів у п'яти ключових сферах: суперкомп'ютери, штучний інтелект, кібербезпека, передові цифрові навички та забезпечення широкого використання цифрових технологій в економіці та суспільстві [14].

Інструмент Об'єднуючий Європейський Цифровий центр (Connecting Europe Facility-Digital) підтримує транс'європейські мережі та інфраструктури в транспортному, телекомунікаційному та енергетичному секторах. Він інвестує в широкополосові мережі як частину ширших зусиль ЄС зі створення інфраструктури, яка зможе обробляти нові та майбутні процеси та програми. Інвестиції Connecting Europe – Digital складають 2,07 мільярда євро [14].

Горизонт Європа (Horizon Europe) – це 7-річна програма фінансування досліджень та інновацій, яка

продовжила Horizon 2020. Програма фінансує життєво важливі дослідження в галузі охорони здоров'я, стійкості та переходу до зелених і цифрових технологій. Також Horizon Europe включає спеціальний бюджет для «Цифрових технологій, промисловості та космосу», що спрямований на розвиток досліджень та інновацій високого класу в базових технологіях, таких як: штучний інтелект і робототехніка; Інтернет наступного покоління; високопродуктивні обчислення; великі дані; ключові цифрові технології 6G. Наразі близько 35% Horizon Europe іде на підтримку цифрового переходу. Бюджет Horizon Europe складає 95,5 мільярдів євро [14].

Креативна Європа МЕДІА (Creative Europe MEDIA) забезпечує підтримку європейського кіно та інших аудіовізуальних галузей та фінансування розвитку, просування та розповсюдження європейських творів у Європі та за її межами. Бюджет – 1,4 мільярда євро.

Охорона здоров'я ЕС4 (EU4 Health) – це нова програма, спрямована на зміцнення безпеки здоров'я та підготовку до майбутніх криз здоров'я. Приблизно 10% цієї програми буде використано для цифрової трансформації галузі охорони здоров'я. Вартість EU4Health 5,3 мільярда євро.

Висновки. Програма «Цифрова Європа» робить внесок у ширшу цифрову трансформацію сфер суспільного інтересу та промисловості. Придбання та розгортання передових суперкомп'ютерних можли-

востей має на меті підвищити промислову конкурентоспроможність Європи. Крім того, створена мережа європейських центрів цифрових інновацій сприяє оцифровці промисловості та вирішує проблеми технологічної доступності, забезпечуючи підприємствам, у тому числі малим і середнім підприємствам, доступ до передових технологій і фінансування для адаптації до цифрових змін. Розгортання транскордонних сумісних цифрових рішень покращить співпрацю між європейськими державними адміністраціями. Прикладом таких інвестицій є створення мережі цифрових інноваційних хабів із загальною підтримкою з бюджету ЄС на 2021–2023 рр. у розмірі 321 млн євро. 151 бенефіціар отримав фінансування в першому та другому конкурсах на створення мережі хабів цифрових інновацій.

Україна також долучилася до програми «Цифрова Європа». 23 лютого 2023 року Верховна Рада ратифікувала Угоду між Україною та Європейським Союзом про участь України у програмі Європейського Союзу «Цифрова Європа» (2021–2027). Для України доступні такі напрями, як: високопродуктивний комп'ютинг; штучний інтелект; цифрові навички й використання технологій в економіці та суспільстві, на які виділено 6 мільярдів євро. Отже, українські підприємства, організації та державні органи можуть розвивати проекти у сфері цифрових технологій, штучного інтелекту та хмарних послуг разом з міжнародними партнерами.

Список використаних джерел:

1. Investment Promotion and the Digital Economy: a Comparative Analysis of Investment Promotion Practice. 2020. URL: <https://policycommons.net/artifacts/3798158/investment-promotion-and-the-digital-economy/4603986/>
2. Лупак Р.Л., Штець Т.Ф., Пришляк О.П. Інституціональні аспекти державного регулювання розвитку цифрової економіки України. *Бізнес Інформ*. 2020. № 1. С. 271–277. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-271-277>
3. Власенко О.П., Якобчук В.П., Симоненко Л.І. Цифрова трансформація механізму державного регулювання національної економіки в умовах ринку. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 3. С. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32702/306-6814.2021.3.81>
4. Корнєєва Ю.В. Інвестиційні виклики цифрової економіки. *Економіка і фінанси*. 2017. № 11. С. 88–99.
5. Штець Т.Ф. Світовий досвід впровадження механізмів державного регулювання розвитку сектора цифрової економіки. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2019. № 1 (53). С. 84–89. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-84-89>
6. Котелевць Д. Сучасні аспекти державного регулювання розвитку цифрової економіки в Україні. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль: ТНТУ, 2022. Том 77. № 4. С. 13–22.
7. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market (Directive on the electronic commerce). Official Journal of the European Communities. An official website of the European Union. L 178. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>
8. Directive (EU) 2016/2102 of the European Parliament and of the Council of 26 October 2016 on the accessibility of the websites and mobile applications of public sector bodies (Text with EEA relevance). An official website of the European Union. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/o>
9. Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on the accessibility requirements for products and services. An official website of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32019L0882>
10. Decision of the European Parliament and the Council on the establishment of the political program until 2030 «Path to the Digital Decade». Brussels, 15.9.2021. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52021PC0574>
11. The Digital Services Act package. An official website of the European Union. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-services-act-package>
12. Digital Markets Act (DMA). An official website of the European Union. URL: https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma_en
13. European Declaration on Digital Rights and Principles. An official website of the European Union. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles>
14. Funding for Digital in the 2021–2027 Multiannual Financial Framework. Shaping Europe's digital future. An official website of the European Union. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/funding-digital>

References:

1. Lupak R. L., Shtets T. F., Pryshliak O. P. (2020). Instytutstionalni aspekty derzhavnoho rehulivannia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky Ukrainy [Institutional aspects of state regulation of the development of the digital economy of Ukraine]. *Business Inform*, no. 1, pp. 271–277. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-271-277> (in Ukrainian)

2. Vlasenko O., Yakobchuk V. and Symonenko L. (2021) Tsyfrova transformatsiia mekhanizmu derzhavnoho rehuliuvan-
nia natsionalnoi ekonomiky v umovakh rynku [The digital transformation of the mechanism of state regulation of the national
economy in the market conditions]. *Investytsiiv: praktyka ta dosvid*, vol. 3, pp. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.3.81> (in Ukrainian)

3. Kornieieva Yu. V. (2017) Investytsiini vyklyky tsyfrovoy ekonomiky [Investment challenges of the digital economy].
Ekonomika i finansy, no. 11, pp. 88–99.

4. Shtets T. F. (2019) Svitovyi dosvid vprovadzhenia mekhanizmiv derzhavnoho rehuliuvan-
nia rozvytku sektora tsyfrovoy ekonomiky [World experience in implementing mechanisms for state regulation of the development of the digital economy
sector.]. *Vcheni zapysky Universytetu «KROK»*, no. 1 (53), 84–89. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2019-53-84-89>
(in Ukrainian)

5. Kotelevets D. (2022) Suchasni aspekty derzhavnoho rehuliuvan-
nia rozvytku tsyfrovoy ekonomiky v Ukraini [Current
aspects of state regulation of the development of the digital economy in Ukraine]. *Galician economic bulletin* (Tern.), vol. 77,
no. 4, pp. 13–22 (in Ukrainian)

6. Directive 2000/31/EC of the European Parliament and of the Council of 8 June 2000 on certain legal aspects of
information society services, in particular electronic commerce, in the Internal Market (Directive on the electronic com-
merce). Official Journal of the European Communities. An official website of the European Union. L 178. Available at:
<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2000/31/oj>.

7. Directive (EU) 2016/2102 of the European Parliament and of the Council of 26 October 2016 on the accessibility of the
websites and mobile applications of public sector bodies (Text with EEA relevance). An official website of the European Union.
Available at: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/2102/o>

8. Directive (EU) 2019/882 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on the accessibility require-
ments for products and services. An official website of the European Union. Available at: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/
EN/TXT/?uri=celex%3A32019L0882](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32019L0882)

9. Decision of the European Parliament and the Council on the establishment of the political program until 2030 «Path to the Dig-
ital Decade». Brussels, 15.9.2021. Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52021PC0574>

10. The Digital Services Act package. An official website of the European Union. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/digital-services-act-package>

11. Digital Markets Act (DMA). An official website of the European Union. Available at:
https://digital-markets-act.ec.europa.eu/about-dma_en

12. European Declaration on Digital Rights and Principles. An official website of the European Union. Available at:
<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles>

13. Funding for Digital in the 2021–2027 Multiannual Financial Framework. Shaping Europe’s digital future. An official
website of the European Union. Available at: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/activities/funding-digital>